

คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศิริกานต์ ทิมชัยงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กุมภาพันธ์ 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศิริกานต์ ทิมย้ายงาม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีวรรณ มีคุณ)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ชลิ มาพุทธ)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. สมพร สุทัศน์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีวรรณ มีคุณ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ชลิ มาพุทธ)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา วัชรสินธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 8 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วย
แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศรียรรณ มีคุณ ประธาน
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ชลี มาพุทธ รองศาสตราจารย์
ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าที่ได้กรุณา
แนะนำทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์อย่างถูกต้องสมบูรณ์ จึงขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้
กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้า
 อีกทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทราทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และแสดง
ความคิดเห็นให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อประยงค์ คุณแม่อุทัย ทีมย่าขาม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์
คำปรึกษาเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งคอยส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาและ
ขอขอบคุณพี่ น้อง และเพื่อนที่มีส่วนให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างยิ่ง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและความดีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณของบิดา มารดา และ
ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามในการทำ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดีในที่สุด

ศิริกานต์ ทีมย่าขาม

47923784: สาขาวิชา: พัฒนศึกษา; ศศ.ม. (พัฒนศึกษา)

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงาน/ ผู้ดูแลเด็ก/ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศิริกานต์ ทิมชัยงาม: คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา (QUALITY OF WORK LIFE OF BABY SITTER IN THE CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER CHACHOENGSAO PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ศรีวรรณ มีคุณ, Ph.D., จันทร์ชติ มาพุทธ, ค.ค., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ค. 136 หน้า. ปี พ.ศ. 2550

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงาน จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา พื้นที่ปฏิบัติงาน ขนาดขององค์กร บริหารส่วนตำบล และศึกษาแนวทางปรับปรุงคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความถี่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤตที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน เมื่อพบความแตกต่าง ใช้การทดสอบ LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดขององค์กร บริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามพื้นที่ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แนวทางปรับปรุงคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ การเพิ่มค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ การเน้นมาตรฐานด้านความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้นและการจัดสถานที่ไม่ให้เกิดความแออัดคับแคบ ส่งเสริมด้านการศึกษาต่อการบรรจุเป็นข้าราชการประจำ การจัดกิจกรรมเพื่อพบปะสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน เปิดโอกาสให้มีอิสระทางความคิดในการพัฒนางาน เพิ่มโอกาสพักผ่อนในช่วงปิดภาคเรียน และการมอบรางวัลในโอกาสต่าง ๆ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

47923784: MAJOR: DEVELOPMENT STUDIES; M.A. (DEVELOPMENT STUDIES)

KEYWORDS: QUALITY OF WORK LIFE/ BABY SITTER/ CHILDHOOD

DEVELOPMENT CENTER

SIRIKARN THIMYAINGARM: QUALITY OF WORK LIFE OF BABY SITTER IN
THE CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER, CHACHOENGSAO PROVINCE. THESIS

ADVISORS: SRIWAN MEEKHUN, Ph.D., CHANCHALEE MAPUDH, Ph.D.,

PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 136 P. 2007.

The purposes of this research were to study and compare the quality of work life, as classified according to age, work experience, educational level, work area, sub-district administrative organization size, as well as to explore how to improve quality of work life of baby sitter in the Childhood Development Center, Chachoengsao Province. The samples consisted of 205 baby sitters in the Childhood Development Center, Chachoengsao Province. The instrument used for the data collection were five level rating-scale questionnaires relating to the quality of work life. The statistical devices used for analyzing the data were frequency analysis, mean, standard deviation, t-test, analysis of variance and least significant difference.

The results of the study were as follows:

1. Overall the quality of work life of baby sitters in the Childhood Development Center, Chachoengsao Province was rated at a high level.
2. The comparison of quality of work life of baby sitters in the Childhood Development Center, as classified according to age, work experience, educational level, sub-district administrative organization size showed no significant differences. However, there were significant differences at the .05 level when classified by work area.
3. The methods of improving quality of work life of baby sitters in the Childhood Development Center, Chachoengsao Province were to increase remuneration to match with current economic conditions, emphasize on safety standard and provide more spacious area to reduce congestion, provide support in higher education, recruit as personnel for government officials, organize activities to promote better relationship in the community, open to ideas on work development, provide more holidays during school holiday break, provide awards in several occasions to increase work recognition and job satisfaction.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	9
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	13
เกณฑ์บ่งชี้คุณภาพชีวิตการทำงาน.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	63
วิธีการเก็บข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	64
เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม.....	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิจัย.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิจัย.....	67
ผลการวิจัย.....	68
5 สรุปและอภิปรายผล.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผล.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก.....	120
ภาคผนวก ข.....	124
ภาคผนวก ค.....	132
ภาคผนวก ง.....	134
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ดูแลเด็ก.....	62
2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน.....	68
3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านค่าตอบแทนที่ เหมาะสมและเป็นธรรม.....	69
4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูก สุขลักษณะและปลอดภัย.....	70
5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน.....	71
6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านความก้าวหน้าและ ความมั่นคงในงาน.....	72
7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านการบูรณาการทาง สังคม.....	73
8 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านความมีระเบียบ กฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน.....	74
9 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านความสมดุลระหว่าง ชีวิตกับการทำงาน.....	75
10 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา รายข้อด้านการปฏิบัติงานใน สังคม.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ..... 77
12	เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน..... 78
13	เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา..... 79
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามพื้นที่ปฏิบัติงาน..... 80
15	การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและ เป็นธรรม ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกันเป็นรายคู่..... 82
16	การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะ และปลอดภัย ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกันเป็นรายคู่..... 84
17	การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกันเป็นรายคู่..... 86
18	การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคง ในงาน ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกันเป็นรายคู่..... 88
19	การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านการบูรณาการทางสังคม ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกันเป็นรายคู่..... 90
20	การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์ในการ ปฏิบัติงาน ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกันเป็นรายคู่..... 92
21	การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวม ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีพื้นที่ ปฏิบัติงานต่างกันเป็นรายคู่..... 94
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดขององค์การ บริหารส่วนตำบล..... 96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23 การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีขนาดขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันเป็นรายคู่.....	97
24 การทดสอบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ระหว่างผู้ดูแลเด็กที่มีขนาดขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่างกันเป็นรายคู่.....	98
25 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม.....	99
26 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย.....	99
27 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน.....	100
28 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน.....	100
29 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านการบูรณาการทางสังคม.....	101
30 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านความมีระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน.....	101
31 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน.....	102
32 ความถี่ของผู้ดูแลเด็กที่เสนอแนะแนวทางปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพชีวิตการทำงานดีขึ้น ด้านการปฏิบัติงานในสังคม.....	102
33 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นรายข้อของแบบสอบถาม.....	135

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
---	---------------------------	---

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University